I

Щастя хочеш ти зазнати?
Щастя дурно не дається:
Тільки той його придбає,
Хто за його в бої б’ється.

У великім нашім бої
За нового дня світання
Тільки й можна мати щастя,
Варте людського бажання.

II

Як мала у тебе сила,
То з гуртом єднайся ти:
Вкупі більше зробиш діла,
Швидше дійдеш до мети.

Як на силу ти багатий, —
Не єднайся ти з гуртом:
Буде силу він спиняти, —
Сам іди своїм шляхом!

III

Говорять люди: не зітхай,
Чого нема, то й так нехай!
А я говорю: не зітхай,
Коли нема, — борись, придбай!

IV

Краще кривду вже терпіти,
Ніж самим її чинити,
А ще краще, пане брате,
Ні чинить, ні зазнавати:

Сил набравшись і надій,
Не терпівши, скинуть з шиї.

V

Гей, почім дурного знати?
Що розквасив губи й плаче! (народна приказка)
Пане брате, пане брате!
Той дурний — то ми неначе.

Всі з зітханнями, з жалями
Озиваються до неба...
Гетьте к бісу з плаксіями!
Нам борців, нам діла треба!

VI

От, кажуть, — пригоди
Учать людей згоди.
Невже на пригоди
У нас недороди?

Здається, багато
Пригод нам бувало, —
Чомусь тільки згоди
У нас досі мало.

XVI

Хвилі не вір ти мінливій:
Вітер де віє, туди вона й б’є,
Берег твердий незрадливий —
Він тільки певний притулок дає.

Слову не вір ти людському —
Хвилі у морі хисткім забуття;

Ділові вір ти міцному,
Грунтові зросту, основі життя.

XVII

Народ-герой — героїв появляє,
Шануючи, він їх вінцем вінчає:
Високий дух високість признає.
А, раб-народ, як є герой у його, —
Він на борця величного свойого
Грязь кидає, його камінням б’є.

XVIII

Наші сили й почування,
Думи, мрії, міркування,
Рук і мозку поривання,
Все, чим тіло й дух багатий, —
За одно ми мусим дати:
Щоб ізнов народом стати!
Щоб прийти на свято згоди
Нам між іншії народи
В сяйві слави і уроди!

XXVI

Неможливо, кричать боязкі, досягти,
Бо добути його — то над людськії сили!..
Не кричи, а іди і візьми його ти:
Неможливе — се те, що не вдіяв ще смілий.

XXVII

Звикли з а в т р а всі людці робити,
Плентатись помалу до мети:
Звикни лиш робити все с ь о г о д н і —
І до неї перший прийдеш ти!

XXVIII

"Зроблю", — сього сахайся слова.
"Зробив", — оце потужних мова.

XXIX

Хочеш вік прожити марно ти?
То малої добирай мети,
Щоб за тебе нижчая була:
Бо мала — вона й тебе змалить,
Бо низька — вона й тебе знизить,
Бо з дрібною, то дрібні й діла.

Хочеш вік прожить немарно ти?
Вищої шукай собі мети,
Щоб за тебе більшая була:
За великою зростеш і сам,
З нею воля духові й рукам
І великі на ввесь світ діла.

XXX

Коли хочеш ти добро зробити, —
Поспішай його робити швидше,
Поки є його чинити сила:
Як багато вже таких бувало,
Що з добром барилися, аж поки
Час тяжкий робить лихе примусив.

XXXII

Ні, не сумуй, поете безталанний,
Що ти малий, поміж людьми незнаний,
Що у тобі вбача людська юрба
Такого, як сама вона, раба,
Ще й гіршого, і подвиг твій великий
Стріває сміх чи крик ворожий дикий:

"Ти ще ж и в и й , — тим не прийшов твій час,
Бо тільки смерть великих робить з нас".

XXXIII

Лихо в світі не довічно
Мучить нас і боре,
Бо так саме, як і щастя,
Так минає й горе.

1898-1903